

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【馬蘭阿美語】 高中學生組 編號 3 號

Fara'ngaw hananay

Kita Amis i ayaw, u masaccaccayay a ngasaw sa finawlan. Taliyoliyok i dahekal mikilim to sadihekuan fancalay a paniyaro'an.

Itiya iti:yaho a mihecaan sa ko suwal. Ila ko sangasaway mafulaw tayni i Diyafu paluma'.

Toyanan, uyaho mifutingay miadupay milidatengay ko urip. Nasa aluman alu:man ko tamdaw, adihay adahay ko sanono'an. Uraantu, salahad sakakahad sa ko pifutingan piadupan taracowacowa.

Ila ko satisilay miadupay a kapah, mirepel toya naduka'an nangra a adup, sacikacikay sa tahini i safanaway a hadhadan. Masalutuk ko kilakilang rengurengus, nga'ay pilimekan no aadupen. Saka kilimaw tayni satu akawangay sapusongay a pala, nga'ay i kafekang a mitapal miengaw. Sa nalikay mahera a maki'ot ko aadupen.

Na lalidan tatayra tora pala hiwawa, nanaman kalasuwalan a pala, saka ila satu sapangangaw itira. Esol pakini Diyafu a nengnengen, koni “Likiyosan” hananay hatini a tukus i Pusong, malu mapawpaway a fara' kasapusong nora sera. Una pia'engawan mitapal saca a pala, saka padadu^du hantu Fara'engaw han palasaosi ko caciyaw.

Kawastu i, kinanga'ayan sa caluway a pangiha ko piarawan, luwan han no tamdamdaw koya ka'iyakan no takuraw a ngiha “'e” sanay, saosi ikorho pasi Farangaw hantu koni sapala'ay a tukus tahanini. Edengkini mapuwak ko Falinawnaw mali'hiw ko lilies no Diyafu ato no'amisan a tukus, onini kinafulaw sa tayni kaikor no Fara'engaw hananay a tukus. Oraantu i, kaitini piingid to niya tukus, saka singangan satu Farangaw han ko niyaro' satapang.

Nanitiya litolo lima heka'kan sa ufaufan no fangod, Ila ko kananatal a miripa' milawod, Ma'ar'ar ko hadhad, Miohot ko tamdawdaw, mingirap ko laloma'an to pala'. Nika liyaliyaw satu mafulaw ko salawinawina. Yasangiha ita kalutamdaw to niyaro', Kinaulahan sa sangra mipulilih salulu^lulud, ano Payrangtu ano Dipongtu ano Kuwapingtu pakuniyah sa mucamuc sangiha sato, u “Malan” hananay tahanini.

Ila ko ruma sacaciyawan a suwal i, alumanay ko tamdaw no Fara'ngaw sa, hatu lalangaw maferfer, anca makalalangaway ko niya niyaro' sa ko yakayak. Alahan u tunanang no mariangay tamdaw padeteg, pateras no safana'fana'ay no sailailayay, tahakilim sa to milecaday a ngiha a pacefa'.

話說馬蘭

阿美族以前一氏族即一部族。

以前的年代，有氏族陸續遷居於岩灣山麓一帶。當時過著漁獵與採集的生活，後來人口越來越多，漁獵與採集範圍也不斷擴大。

有次，狩獵青年追逐已擊傷的獵物來到平原瀉湖區，礙於草長木深獵物隱沒，就近尋找附近高地，順利發現獵物並捕獲。

因經常前往該地，而賦予地名，從岩灣山麓望去，是現在稱為「鯉魚山」的山，樣貌隆起凸出平地似浮在水面上的肺臟，組合稱之 Fara'engaw。

後來去除拗口的喉塞音，把這座山稱之 Farangaw 沿用迄今。千年後族人因大湖區變故，岩灣、富源山脈陷落，遷至 Fara'engaw 山後避水患，依山建成而稱之 Farangaw 聚落。

後來平原開發再次移居，部落名稱發音為 Malan 馬蘭迄今。

曾有人談論，馬蘭人口眾多如蠅飛舞，甚至遙傳部落蒼蠅滿處飛。其實是諧音猜想臆測的。